

חדשות

ענתבי: נרשמה התמתנות בקצב משיכות הכספים מקופות הגמל

המפקח על הביטוח אמר את הדברים בדיון פגרה מיוחד שקיימה ועדת הכספים לגבי פעילות הפיקוח על שוק ההון

במהלך חודש דצמבר נרשמה התמתנות בקצב משיכות הכספים מקופות הגמל והם מסתכמים בכ-150 מיליון שקלים ליום לעומת קצב משיכה של 190 מיליון שקלים ליום בשיא המשבר בחודשים אוקטובר-נובמבר. נתונים אלה הוצגו על-ידי המפקח על הביטוח, ידין ענתבי בדיון פגרה מיוחד שהתקיים ב-29.12.08 בוועדת הכספים של הכנסת. הדיון עסק בפעילות הפיקוח על שוק ההון, אך למרות חשיבות הנושא טובות יותר.

השתתפו בו שישה חברים בלבד מכלל 19 חברי הוועדה. עוד ציין המפקח על הביטוח במהלך הדיון, כי למרות המשבר בשוק האג"ח הקונצרני, החלק הגדול של אגרות אלה נסחר בתשואות סבירות הנעות בין 6%-ל-12% לשנה. עוד הוסיף ענתבי, כי יש צורך להפיק לקחים מהמשבר בשוק האג"ח הקונצרני, לפעול לחיזוק בקרה על הגופים המנפיקים ולבצע הערכות סיכונים טובות יותר.

מי שמסתפר אצל טייקון מסתכן בקרחת

תספורת (Haircut) בדרגון של וול סטריט היא תופעה נפוצה, לפיה חברות מבקשות מבעלי האג"ח שלהן הסדרי חובות | כלומר, לוותר על חלק מהחוב או על כולו | לתספורת הזו מובילים אתכם מנהלי החיסכון הפנסיוני

מאת: יעקב אנטלר, אקטואר

שהגיע הזמן שתחילו ללכת לבד לספר השכונתי, אליו אתם מכירים את הדרך ללא עזרה. אני הולך לספר השכונתי שלנו כבר 30 שנה בכל פעם ששערי גדל פרא. אצלו עלות התספורת נשארת קבועה בזמנים הקשים ובזמנים הטובים. מנהלי החיסכון הפנסיוני אשר הגיעו לענף ב-2004, לאחר רפורמת ביבי, התהדרו בתשואות העודפות אשר השיגו עבורם, העמיתים היקרים ללבם. הם ביקשו מכס להביא עוד ועוד כסף בכדי להלוות לספרי הצמרת, טייקונים בשפתם, אשר בניגוד אליכם יודעים כיצד להשקיע בעולם הגדול: במדינות לאורך נהר הדנובה (רומניה, הונגריה, בולגריה, גרמניה), נהר המקונג (וייטנאם קמבודיה), בעיר ההימורים לאס וגאס, ליד הגייזרים של איסלנד, ובעוד מקומות אקזוטיים בעולם שאין אליהם טיסות ישירות. בדרך אל ספרי הצמרת היה צריך לצאת מהשכונה המוכרת ולעבור כבישים סואנים ומסוכנים, אבל מי שם לב לסיכון? מנהלי ההשקעות התגאו בידע שלהם במעברים הבטוחים בדרך למספרת הצמרת המשך בעמ' 2

טייקוני נדל"ן ישראלים טוענים בתקשורת הישראלית כי אם לא יקבלו תמיכה ממשלתית בזמן הקרוב, לא תוכלנה החברות בשליטתם להחזיר את החובות למשקיעים. כלומר, הטייקונים לא יוכלו לשלם את הכסף בגין האג"ח שלהם, המוחזקות בידי קרנות הפנסיה, קופות הגמל וחברות ביטוח החיים. אחד מבכירי הטייקונים, אלפרד אקירוב, יו"ר חברת אלרוב, אמר כי הצפייה לשלם אג"ח של 30% היא לא ריאלית: "לא יכול להיות שאג"חים נסחרים בתשואה של 30%-40% והחברות ישלמו", הזהיר אקירוב, "צריך להגיע להסדר לפריסת חובות מחודשת של האג"חים ולקבל השתתפות של המדינה בחברות". עוד פורסם בתקשורת כי פריזמה, ישיר גמל, אקסלנס, הלמן אלדובי ופרפקט, המנהלים חיסכון פנסיוני של עשרות אלפי עמיתים, הסכימו להצעתו של טייקון אחר, בני שטיינמץ, לבצע תספורת לאחזקותיהם באג"ח של אחת החברות המוחזקות על ידו (TMI). כאשר מנהל החיסכון הפנסיוני שלכם לוקח אתכם ביד בדרך לספר הצמרת, כנראה

שנת 2009 "אבודה"

בחודשים האחרונים אנו עדים לאירועים שנראו אך לא מזמן כבלתי אפשריים. בנקים בעלי מוניטין וותק של עשרות ומאות שנים נמחקים. חברות שנחשבו כחברות בטוחות מאבדות עשרות אחוזים מערכן וחלקן אף עתיד להימחק כליל. מדינות עומדות לפשוט רגל. פשוט לא להאמין. ואילו אצלנו, בחלקת האלוהים הקטנה שלנו, כל אחד מאיתנו ומעובדינו כנראה הפסיד כ-20% עד 30% מכספו בביטוחי המנהלים, הפנסיה וקרנות ההשתלמות. הכלכלנים מודיעים לנו כי שנת 2009 אבודה במובן הפיננסי וכי התאוששות כנראה תהיה רק ב-2010 וגם אז בקצב איטי. כללים וחוקים בעולם הבנקאות, האשראי, ההשקעות, המינופים, האג"ח, ההנפקות ועוד, יהיו שונה בתכלית מזה שהכרנו.

לכן, חשבנו כי בשעה כזו יש לעצור לרגע וללמוד יותר על מה שקרה ומה שיקרה. לשם כך, פנינו לגופים המובילים בארץ בבנקאות, בבתי ההשקעות ובחברות הביטוח וביקשנו מהם להשתתף בכנס המעסיקים השנתי שלנו ולשתף אותנו בידע ובתובנות שנצברו אצלם.

אני מקווה כי נפיק את המיטב מיום זה וכי נדע לצלוח את האתגרים הרבים העומדים בדרכנו בהצלחה.

אנו בדוידוף הסדרים פנסיונים חשים מחויבות ללוות אתכם המעסיקים ולהצליח ביחד בהתמודדות עם האתגרים.

בברכת המשך עבודה פורייה,
אייל גורן
מנכ"ל

אתם שואלים? אנו משיבים!
נשמח לענות על כל שאלה בנושאים מקצועיים.
בטלפון 03-5688500
או במ"ל: sherut@davidoff.co.il

מי שמסתפר אצל טייקון מסתכן בקרחת

המשך מעמ' 1

ובתשואות אשר השיגו עבורכם בזכות הביקור המאורגן אצל הטייקונים. היום מסתבר כי בזמן שישבתם במספרה וחיכתם לתורכם לקבלת טיפול מסור אצל הספר, שילמתם בגין תשואות הפרא עד 2% כל שנה, וזאת עוד לפני ששמעתם את צליל המספרים. הז'ורנלים שקיבלתם במספרות הפאר, אלה שהובאו מבירות העולם על-ידי מנהלי החיסכון הפנסיוני שלכם כדי להדגים לכם כיצד עובדים שם טייקונים עם הפרסומות ואורח החיים הראוותני - הכול עלה כסף רב. לכן, עמלות מנהלי ההשקעות של החיסכון הפנסיוני שלכם גדלו פי שלושה ויותר לעומת עלות התספורת אצל הספר השכונתי עם הז'ורנלים הישנים, שם שילמתם בנוסף רק כרטיס אוטובוס או חנייה.

לא כולם יכולים לקבל תספורת צמרת באותו יום. כל אחד צריך לחכות לתורו. היום מסתבר כי תספורת הטייקונים היא אחידה, בדומה לתספורת צבאית.

מישימהרולא המתין בתור לתספורת שלה טייקונים והוציא את כספו באוגוסט או בספטמבר, או אפילו בתחילת אוקטובר 2008 - שלא יצטער. הוא הרוויח עשרות אחוזים. טוב לחזור למנהגים הישנים והטובים אליהן הורגלנו עד 2003: התספורת אצל הספר השכונתי מתאימה יותר למי שצריך לדאוג לפנסיה, עלותה צנועה יותר והיא לא פחות טובה מתספורת נוסח המארינס של הטייקונים.

המחוזי אישר הסדר הפנסיה לגמלאי ביקור חולים

כספי פיצויי פיטורים הם בבעלות המעביד וניתן להחזירם לו אם העובד חדל לעבוד ולא זכאי להם | כך קבע בית הדין האזורי לעבודה בבאר שבע והורה לשחרר את הכספים לטובת החברה

התוספות, לרבות מענק הפרישה ששולם להם על-ידי מכתשים במסגרת פרישתם על-פי הסכמי הפרישה.

בפסק הדין קבע בית הדין, כי מכתשים הצליחה להוכיח כי הכספים אשר היא מבקשת לשחרר לטובתה הנם כספים שהופרשו על ידה לצורך השלמת פיצויי פיטורים (2.33%) לעובדיה בפרישתם. עוד קבע בית הדין כי גם העובדה כי הכספים שהופרשו לקופת פיצויים, הופרשו על שם עובד ספציפי אינה סותרת את המסקנה כי הוכח שמדובר בכספים שהופרשו לחשבון נפרד שנוהל על-ידי נתיב קרן הפנסיה כקרן פיצויים והוגדר בשם קופת תגמולים לפיצויים. בסיכומו של דבר, קבע בית הדין כי דין הכספים שהצטברו בקופות גמל לפיצויים בנתיב על שם כל אחד מהעובדים כדין כספים שהופרשו על-ידי מכתשים להשלמת פיצויי פיטורים בשיעור של 2.33%, ולפיכך, הנם בבעלותה ושייכים לה. התובעת טענה כי בעקבות פרישת העובדים לגמלאות, שילמה להם ישירות השלמת פיצויי פיטורים ולפיכך, תובעת מבית הדין להורות לנתיב להשיב לה את הכספים הצבורים. העובדים שפרשו, התנגדו לשחרור הכספים בטענה כי אין מדובר בכספי תגמולים או בכספי פיצויי פיטורים, אלא מדובר בהפרשות בגין מענק פרישה שהם זכאים לקבל בנוסף לכל

בית הדין האזורי לעבודה בבאר שבע קבע בפסק דין, כי ככל שמדובר בהפקדת פיצויי פיטורים לקרן פיצויים מדובר בכספים הנמצאים בבעלות המעביד וניתן להחזירם אם העובד חדל בינתיים לעבוד ואינו זכאי לפיצויי פיטורים. בנוסף לכך, גם אם נצברו בקופת גמל לפיצויים בגין הפרשות מעביד, סכומים העולים על אלה המיועדים לזכאים לתשלום פיצויי פיטורים במועד פרישתם, ביה"ד רשאי להורות לקופה לשחרר למעביד את יתרת הסכומים. בתביעה ביקשה חברת "מכתשים מפעלים כימיים" להצהיר כי הכספים שהצטברו בקופות גמל לפיצויים המנוהלות על-ידי נתיב קרן פנסיה הנם כספים שהופרשו על ידה להשלמת פיצויי פיטורים בשיעור של 2.33%, ולפיכך, הנם בבעלותה ושייכים לה. התובעת טענה כי בעקבות פרישת העובדים לגמלאות, שילמה להם ישירות השלמת פיצויי פיטורים ולפיכך, תובעת מבית הדין להורות לנתיב להשיב לה את הכספים הצבורים. העובדים שפרשו, התנגדו לשחרור הכספים בטענה כי אין מדובר בכספי תגמולים או בכספי פיצויי פיטורים, אלא מדובר בהפרשות בגין מענק פרישה שהם זכאים לקבל בנוסף לכל

יחסי עבודה

בית הדין הארצי לעבודה: על המעסיק להוכיח כי אינו חייב להשלים פיצויי פיטורים

יש צורך לקבוע בהסכם קיבוצי כי התשלום יבוא במקום פיצויי פיטורים וכי הוא חל על המעביד והעובד

בית הדין הארצי לעבודה קבע כי התשלומים לקרן יבואו במקום פיצויי פיטורים, רק כהוראת סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורים, רק שעה שההפרשות לקרן היו כדין. דהיינו, המעסיק הפריש את מלוא ההפרשות על-פי המוסכם, ומכלל רכיבי השכר שבגינם הוא מחויב להפריש מכוח הוראותיו של ההסכם הקיבוצי. אם כן, כדי שהמעביד יהיה פטור מהשלמת פיצויי פיטורים מעבר לצבירת הכספים בקופת הפיצויים, עליו להוכיח מהו השכר בגינו הופקדו הכספים, כדי לוודא שההפקדות מתאימות להוראות ההסכם הקיבוצי או האישור הכללי של שר העבודה.

ביה"ד הארצי:

זכאות לפנסיית נכות אינה מותנית במיצוי ימי מחלה

קבע כי מקפת הוותיקה פעלה בניגוד לתקנון, כאשר התנתה את תשלום גמלת הנכות לעובד שפוטר טרם מחלתו, במיצוי מלא של ימי המחלה שצבר

לאחר סיום עבודתו, הגיש העובד לקרן מקפת מרכז לפנסיה ותגמולים תביעה לפנסיית נכות.

בית הדין הארצי לעבודה קיבל כאמור את פסיקת בית הדין האזורי אשר קבע, כי הקרן פעלה בניגוד לתקנון שלה עצמה עת שסירבה לשלם לתובע גמלת נכות. סעיף 33 לתקנון האחיד החל על הקרן, קובע כי החובה לשלם גמלת נכות מתחילה בתחילת הנכות, או בתום התקופה בגינה יש למבוטח זכות לתשלום דמי מחלה מכוח הדין או צו הרחבה, או הסכם עבודה, או הסדר החל עליו, לפי המאוחר. התובע אמנם היה זכאי לקבל דמי מחלה ממעסיקתו עד יום 31.1.04, אך לאחר מכן, לא הוכיחה הקרן זכות כלשהי שעמדה לזכותו, מכוח הדין או צו הרחבה, או הסכם, או הסדר לקבל דמי מחלה. לפיכך, הקרן הייתה מחויבת לשלם לתובע גמלת נכות החל מיום 1.2.04 ואילך, כל זאת בכפוף לשאר תנאי הזכאות.

בית הדין הארצי לעבודה קבע בפסק דינו כי הזכות לפנסיית נכות אינה מותנית במיצוי ימי מחלה של עובד ודחה בכך את הערעור של קרן הפנסיה על החלטת בית הדין האזורי לעבודה. לטענת קרן מקפת הוותיקה, חובת קרן הפנסיה לשלם לעמית קצבת נכות קמה על-פי התקנון, רק לאחר מיצוי מלוא ימי המחלה שעמדו לזכותו אצל מעסיקו, כאשר פיטורי עובד טרם מיצוי ימי מחלה אלו הם בבחינת הפרה וסיכול של הוראות התקנון. לטענת הקרן, התקנון הנו "המקור החוקי" לחובת מיצוי ימי מחלה.

במקרה הנדון קיבל עובד של שופרסל ביום 10.12.2003 הודעה על כוונה לסיים את עבודתו בסוף אותו החודש. אולם, שישה ימים לאחר מכן לקה העובד באירוע מוחי.

ביום 28.1.2004 הודיעה שופרסל בכתב, כי הפיטורים יכנסו לתוקף ביום 31.1.2004. למן היום בו לקה באירוע המוחי ועד לסיום יחסי העבודה, שהה העובד בחופשת מחלה. כחודש

כספי פיצויים יקבלו מעמד של כספי פרט

האוצר מבהיר במכתב למנהלי חברות הביטוח כי כספי פיצויים שזכאי להם המבוטח, לאחר ניתוק יחסי עובד-מעביד, יקבלו מעמד של כספי פרט וימשיכו לחול עליהם יתר תנאי הפוליסה

המשנה לממונה על שוק ההון, יואב בן-אור, מבהיר במכתב למנהלי חברות הביטוח כי כספי פיצויים שזכאי להם המבוטח, לאחר ניתוק יחסי עובד-מעביד, יקבלו מעמד של כספי פרט וימשיכו לחול עליהם יתר תנאי הפוליסה. הבהרה זאת באה בעקבות פנייה של רוי"ח אמיר גבאי לאוצר, לפיה הוא מבהיר כי היעדר האפשרות להשאיר את כספי הפיצויים בפוליסות ביטוח מבטיחות תשואה עד לתום תקופת הביטוח, לאור הנחיות משרד האוצר, מהווה פגיעה בזכות הקניין של העמית, שהוקנתה לו מעצם היותו בעל הפוליסות והמבוטח בהן. בעקבות זאת, מבהיר השבוע בן-אור, כי אין מניעה שכספים אלו יקבלו כאמור מעמד של כספי פרט. עוד הוסיף, כי השינוי במעמד הכספים לאחר תשלום המס המגיע מן המבוטח בשל כספי הפיצויים והרווחים בגין כספים אלה, יהיו חייבים במס ריבית ורווחים.

מעביד רשאי לדרוש את הכסף בגמל כדי להשלים חוסרים

מעביד רשאי לדרוש כהוצאה לצורכי מס את הסכומים שהפקיד בקופות הגמל לפיצויים כחלק מהשלמת החוסרים בקופה

מאת: רוי"ח צביקה משבנק

הצטרפותו, וכן תשלומים הבאים לכסות את הגירעון משנים קדומות, שנוצר מפאת פיגור בהעברת התשלומים השוטפים לקופה במלואם או בחלקם. תשלומי השלמה – תשלומים הנעשים על-ידי המעביד בשנה מסוימת כדי לכסות את הפער בין הסכומים שנצברו בקופה לבין ההתחייבות הכוללת לפיצויים על-פי המשכורת האחרונה. מכאן, שמדובר בפער הנובע מעליית שכר העובדים ביחס לתשואות הקופה. תשלומים אלה נחלקים לתשלומי השלמה קבועים – תשלומים המשתלמים מדי שנה לכיסוי הפער שנוצר מעליית השכר באותה שנה ביחס לתשואה; ולתשלומי השלמה בלתי קבועים – תשלומי השלמה שאינם קבועים מדי שנה בשנה, אלא נעשים אחת לכמה שנים.

מעביד שיפקיד סכומים בקופות גמל לפיצויים כדי להשלים את החוסרים שנוצרו בשל ההפסדים האחרונים, רשאי לדרוש כהוצאה לצורכי מס את מלוא הסכומים שהפקיד כבר בשנה בה נעשתה ההפקדה. כך עולה מחוזר לקוחות שהפיץ רוי"ח צביקה משבנק בנושא הפסדים בקופות גמל לפיצויים והשלמות. בחוזר מדגיש רוי"ח משבנק כי התנאי להפקדת הסכומים הנו שקופות הפיצויים היו מאוזנות ערב ההפסדים והצבירה בהן כיסתה את התחייבות המעביד לפיצויים.

בחוזר מצייין רוי"ח משבנק את המקרים בהם יכול המעביד להשלים את החוסרים בקופות גמל לפיצויים:

תשלומי פיגורים – תשלומים הנעשים על-ידי המעביד לקופת הגמל כדי לכסות את ההתחייבות המצטברת לפיצויים עד למועד

גמל ומיסוי

קופת גמל כללית או מסלולית?

הבדלי התשואות בין המסלולים השונים, סוגי העמיתים ורמות הסיכון הגלומות במסלולי ההשקעה מבליטים את הצורך בהתאמה אישית של קופת הגמל לעמית | על הדומה והשונה בין קופות הגמל

מאת: איציק אסטרייכר, מנכ"ל מיטב גמל ופנסיה

המשקפת רמת סיכון מסוימת. בקופת גמל מסלולית קיימת התחייבות של מנהלי הקופה להשקעה מינימאלית באפיק השקעות מסוים דוגמת מסלול מדדי, במסגרתו לפחות 50% מן הכספים מושקעים בהשקעות צמודות מדד, או מסלול מניות במסגרתו לפחות 50% מן הכספים מושקעים במניות. העמית בקופת גמל מסלולית יכול להתאים בין המאפיינים האישיים שלו לבין רמות הסיכון המוגדרות בכל מסלול.

קופת גמל מסלולית מעניקה לעמית גמישות לנייד כספים בין המסלולים ולפזר את כספו בין מספר מסלולים המופעלים בקופה, וכל זאת תוך שמירת הוותק וזכויותיו שנצברו. קופת גמל מסלולית מאפשרת ניצול ההתפתחויות בשוק ההון והשינויים במצבו האישי של העמית לשם התאמה אישית של האדם לצורת החיסכון, התאמה אישית של אופק החיסכון וטעמיו לאופי ההשקעה בקופה.

במסגרת קופת גמל מסלולית יכול אדם צעיר אשר החל לעבוד ועודנו רווק לחסוך במסלול עם סיכון גדול יותר דוגמת מסלול מניות, ואדם מבוגר יותר אשר אופק החיסכון שלו קצר יותר, יעדיף מסלול סולידי אשר בו משקל המניות קטן עד כדי אפסי. מן הראוי שיתיעץ כל אדם עם גורמים מקצועיים כדי להתאים לו את המסלול ורמת הסיכון התואמת לצרכיו.

רמת הסיכון אשר ברצונו ליטול, אופק החיסכון שלו והיקף הכספים שצבר בקופת הגמל. החוסך יכול להעביר כספים בין המסלולים מעת לעת והכול על פי רצונו, השינויים במצבו האישי, בהיקף הנכסים שצבר, צרכיו האישיים וההתפתחויות בשוק ההון. העברה בין המסלולים של קופת הגמל מבוצעת תוך שלושה ימי עסקים ואינה כרוכה בתשלום. בקופת גמל כללית מצטרף העמית ל"פול" של כספים שהופקדו בקופה על-ידי הציבור הרחב. הכספים בקופת גמל כללית דוגמת גדיש, עוצמה ותמר מושקעים בהתאם להחלטות אנשי המקצוע הנמצאים בהנהלת קופת הגמל. החלטות אלו מתבססות על ההתפתחויות בשוק ההון, הערכות מנהלי הקופה, תחזיותיהם, ניסיונם ומקצועיותם, תוך התבוננות על החוסך הממוצע, גילו וטעמיו. העמית בקופה כזו מעביר את כל החלטות למנהלי הקופה אשר מתקשים להתאים לכל אחד את רמת הסיכון הראויה לו, שכן רמת הסיכון המתאימה לאדם בראשית חייו המקצועיים אינה זהה לרמת הסיכון של אדם העתיד לפרוש לגמלאות; רמת הסיכון של אדם צעיר ורווק אינה דומה לרמת הסיכון של אדם המצוי באמצע החיים וילדיו הקטנים סועדים על שולחנו.

בקופת גמל מסלולית קיימים מספר מסלולים בקופה אחת והם מוגדרים במדיניות השקעות

התנהלות שוק ההון בחודשים האחרונים והירידות החדות שהיו נחלתם של המשקיעים בקופות הגמל בתקופה בה מרבית ציבור החוסכים צובר את כספיו במסלולים כללים, מחדדות את הצורך בהתאמת המוצר, בהתאמת קופת הגמל לרמת הסיכון ואופק החיסכון של העמית. האם העובדה כי מרבית ציבור החוסכים בישראל הצטרף לקופות גמל כלליות ולא למסלולי השקעה הקיימים במסגרת קופות הגמל היא המצב הנכון? הבדלי התשואות בין המסלולים השונים, סוגי החוסכים השונים ורמות הסיכון הגלומות במסלולי ההשקעה השונים מבליטים את הצורך בהתאמה אישית.

קופת גמל היא מכשיר חיסכון לטווח ארוך המקנה לעמית הטבות מס במועד ההפקדה. מן ההיבט הזה אין כל הבדל בין קופת גמל כללית לקופת גמל מסלולית. קופת גמל מסלולית מעניקה לעמית זכויות זהות כמו בכל קופת גמל כללית ובנוסף היא פותחת אפשרויות נוספות שאינן נחלת קופת גמל כללית. קופת גמל מסלולית מאפשרת לכל עמית לחסוך כספים במסלול אחד או במספר מסלולים בו-זמנית, כאשר החשבון נחשב עדיין כחשבון אחד לצורך צבירת ותק.

אדם החוסך בקופת גמל מסלולית יכול לנצל את המסלולים השונים כדי לחסוך כספים במספר מסלולים המופעלים בקופת הגמל בהתאם לטעמיו,

קופה רב מסלולית לפיצויים

הירידות בשוק ההון הביאו ליצירת פערים בין הכספים שצברו המעסיקים בקופות הפיצויים לבין התחייבויותיהם לתשלומי פיצויים לעובדים | המענה לבעיה הוא קופה מרכזית לפיצויים

מאת: איציק אסטרייך, מנכ"ל מיטב גמל ופנסיה

לפחות 50% מן הכספים מושקעים בנכסים צמודי מדד וכדומה.

לצדן של קופות לפיצויים בעלות מסלול כללי בלבד וקופות לפיצויים מסלוליות התפתח בשנים האחרונות מכשיר חדש: קופה מרכזית לפיצויים הכוללת מסלולי השקעה אישיים לכל מעסיק. באמצעות קופה מרכזית לפיצויים, בה למעסיק מסלול השקעות אישי, מתאפשר למעסיק לקבוע את הרכב ההשקעות ורמות הסיכון בכספים שצבר בקופה.

קופה מסוג זה היא בעצם שילוב של קופה מרכזית לפיצויים מצד אחד, ותיק השקעות מצד שני, כזה שהמעסיק יכול להשפיע עליו. מעסיק בקופה מרכזית לפיצויים עם מסלול אישי יוצר התאמה מלאה בין ההתחייבויות שלו לתשלומי פיצויים לבין הנכסים שצבר לצורך שימוש זה, בין העתודה לפיצויים לבין היעודה. כך למשל, אם הסכם העבודה בין המעסיק לעובדיו כולל הצמדה למדד המחירים לצרכן, במסגרת קופה לפיצויים עם מסלולי השקעה אישיים יכול המעסיק לבקש שהכספים שחסך בקופה יושקעו בנכסים צמודים למדד, ומעסיק אשר דוחותיו הכספיים נקובים במט"ח יוכל להורות לקופה לנהל את הכספים שצבר בקופה תוך ביצוע השקעות בנכסים צמודי מט"ח. ההיקף הכספי הצבור בקופות מרכזיות לפיצויים מסתכם בסוף חודש נובמבר בכ-17 מיליארד שקל אשר רובו (כ-86%) עדיין מופקד במסלולים כלליים, כאשר כל קשר בין טעמי וצרכי המעסיק החוסך לרמות הסיכון הוא מקרי בהחלט. זה הזמן להתאים למעסיק את רמת הסיכון לצרכיו גם בקופה מרכזית לפיצויים.

הירידות החדות בשוק ההון אשר היו מנת חלקם של מרבית אפיקי ההשקעה בעולם ובישראל, גרמו למעסיקים רבים בשנת 2008 לרשום הפסדים על הכספים אשר צברו בקופות מרכזיות לפיצויים. הפערים שנוצרו בין הכספים שצברו בקופות הפיצויים המיועדים לתשלום פיצויים עתידי לעובדיהם לבין התחייבויותיהם לתשלומי פיצויים לעובדים, מצריכים מעסיקים רבים להשלים את החוסרים ומעצימים היום יותר מתמיד את ההכרח להתאמת המוצר למעסיק.

קופה מרכזית לפיצויים במסלול אישי של המעסיק הוא המענה והפתרון. כידוע, מעסיקים רבים צוברים כספים בקופה מרכזית לפיצויים לשם תשלום פיצויים עתידי לעובדים, תוך קבלת הטבות מס במועד ההפקדה לקופה. הנפוצות בשוק הן קופות מרכזיות לפיצויים אשר כוללות מסלול השקעות אחד, כאשר כספי כל המעסיקים מושקעים בהתאם להחלטות הגוף המנהל, ללא יכולת אמיתית של המעסיק להשפיע על תמהיל ההשקעות ורמות הסיכון. המעסיק לא יכול לקבוע את רמת הסיכון של ניהול הכספים בקופה מרכזית לפיצויים. אין המעסיק יכול להשפיע על הרכב ההשקעות של הקופה. לצדן שלהקופות הכלליות פועלות קופות מרכזיות לפיצויים מסלוליות. במסגרת קופה מרכזית לפיצויים מסלולית, מופעלים מספר מסלולי השקעה, כאשר מדיניות ההשקעות בכל מסלול נקבעת מראש על-ידי הגדרת שיעור ההשקעה המינימלי באפיק השקעות ספציפי דוגמת מסלול שקלי, במסגרתו לפחות 50% מן הכספים הצבורים במסלול מושקעים בנכסים לא צמודים, ובמסלול צמוד מדד, במסגרתו

רשות המסים עושה סדר בכספים שנצברו בקופות אישיות לפיצויים

קבעה כי יש ליצור הפרדה בין סכומי הפיצויים שנצברו עד סוף 2007, לבין סכומים שנצברו מינואר 2008 ואילך

רשות המסים הודיע באחרונה כי באשר לכספים שנצברו בקופות אישיות לפיצויים יש ליצור הפרדה בין סכומי הפיצויים שנצברו עד סוף שנת 2007, לבין סכומים שנצברו מינואר 2008 ואילך. עוד קבעה הרשות, כי אישור היתרות שיעברו למעביד בעת פרישת העובד, יכללו את ההפרדה שנקבעה, כך שהדבר יקבל ביטוי בטופס 161. על כספי פיצויים שהופקדו בקופות מינואר 2008 ואילך, ניתן יהיה להחיל רצף קצבה בכפוף לקבוע בדין.

מס הכנסה מעגל כלפי מעלה את שיעור המס על פיצויים ופרישה

המערכת פועלת מאוקטובר 2006, וטרם טופלה הבעיה | רשות המסים: אנו עובדים בכפוף לנוהלי העיגול המקובלים

המערכת הממוחשבת של מס הכנסה שייעודה טיפול בטופס 161 בעת עזיבת עבודה ופרישה, יוצרת טעות בסיסית באופן חישוב המס על כספי הפיצויים ומענקי הפרישה של העובד. מקור הטעות הוא עיגול כלפי מעלה של שיעור המס המחושב על-ידי המערכת ובכך נוצר פער בין האישור על פרישת המס לבין האישור הנמסר לקופות. "יצוין כי ככל שכספי הפיצויים ומענקי הפרישה גדולים יותר כך גם גדל הפער". טוען רו"ח אמיר גבאי, מומחה למיסוי ופרישה. המערכת פועלת מאוקטובר 2006, ומאז טרם טופלה הבעיה. מרשות המסים נמסר בתגובה: "מערכת חישוב אירועי פרישה עובדת בכפוף לנוהלי עיגול מקובלים. דהיינו, עד החצי מעוגל לשלם הקרוב. אם מבוצעת פרישה, האזרח מחויב בהגשת דוח לשנות הפרישה והמס שנוכה במקור הנו בגדר מקדמה על חשבון המס שיחושב בשומה. לפיכך, גם אם בוצע עיגול כלפי מעלה, יחושבו סכומי המס שיש לשלם במסגרת הדוח השנתי ויוחזר עודף המס".

באוצר נערכים לייתר את רשת הביטחון

הרגולציה עומדת להסדיר את ההשקעה של העמיתים המבוגרים בתוך חצי שנה

שנה תיעשה הסדרה בנושא. באוצר בוחנים מספר וריאציות להסדרה, שאחת מהן מוכרת יותר באמריקה הלטינית ופחות באירופה הקלאסית. אחת הגישות דומה למודל הצ'יליאני, לפיה העמית מצטרף לקרן בעוד שתמהיל ההשקעות שלו משתנה עם השנים בהתאם לצרכיו. מודל נוסף שנבחן הוא הצטרפות מראש לקרן לפי מסלולים. המסלול בקרן משתנה באופן אוטומטי ומתאים את עצמו לגיל העמית.

ועדת הכספים אישרה באחרונה פה אחד את רשת הביטחון לחיסכון הפנסיוני על-פי העקרונות שנקבעו בהחלטת הממשלה בסוף חודש נובמבר. באוצר התנגדו כאמור להפעלת רשת ביטחון לחוסכים ומה זמן פועלים ליצירת מודל כלכלי, כך שכוחות השוק ייתרו את הצורך בהפעלתה. בתקופה הקרובה הרגולציה עומדת להסדיר את ההשקעה של העמיתים המבוגרים, קרי התאמת החיסכון לצורכי הלקוח, ופועלת כך שבתוך חצי